

Socialdepartementet

YTTRANDE

Yttrande avseende remiss Förstärkt uppföljning och utvärdering av folkhälsopolitiken, del 1

Sammanfattning

SCB tillstyrker förslaget 13.2.3 Stärkt uppföljning av folkhälsan om att Folkhälsomyndigheten ska samverka med Statistiska centralbyrån (SCB) och andra aktörer för att förbättra datatillgången och uppföljningsmöjligheterna.

SCB avstyrker förslaget 13.2.7 Förteckning över datakällor med relevans för folkhälsan om att Folkhälsomyndigheten, tillsammans med SCB, får i uppdrag att upprätta en förteckning över datakällor med relevans för folkhälsan.

SCB avstyrker förslaget 13.4 Metodhubb för bättre datakvalitet, svarsfrekvenser och extrapolering om att SCB får i uppdrag att samordna en metodhubb tillsammans med exempelvis Folkhälsomyndigheten, Brå, CAN och forskningsmiljöer inom akademien.

SCB varken tillstyrker eller avstyrker övriga förslag då de inte anses beröra SCB:s verksamhet.

Statistiska centralbyrån (SCB) svarar på remissen med utgångspunkt i hur förslagen i betänkandet bedöms påverka styrning av myndigheten, myndighetens huvuduppdrag att producera statistik och samordna systemet för den officiella statistiken samt de kunskaper myndigheten har inom de områden den ansvarar för att producera officiell statistik.

Förslag 13.2.7 Stärkt uppföljning av folkhälsan

SCB tillstyrker förslaget om att Folkhälsomyndigheten ska samverka med Statistiska centralbyrån (SCB) och andra aktörer för att förbättra datatillgången och uppföljningsmöjligheterna.

Förslag 13.2.7 Förteckning över datakällor med relevans för folkhälsan

SCB avstyrker förslaget att myndigheten ska delta i arbetet med att ansvara för att upprätta och förvalta en förteckning över datakällor med relevans för

folkhälsan. SCB bedömer att ett sådant uppdrag riskerar att leda till otydlig ansvarsfördelning samt dubbelarbete i förhållande till redan pågående och planerade initiativ.

SCB anser att en förteckning över datakällor relevanta för att beskriva och följa folkhälsan i stället bör utvecklas och förvaltas inom ramen för befintliga och etablerade strukturer. Särskilt relevant i detta sammanhang är det arbete som bedrivs inom European Health Data Space (EHDS) inom ramen för det ansvar som Socialstyrelsen tilldelats som nationell hälsodatamyndighet (HDAB). Även Digg:s uppdrag att tillhandahålla Sveriges dataportal utgör en viktig del.

Ur ett generellt perspektiv kommer dessutom SCB, inom ramen för sitt ansvar att samordna systemet för den officiella statistiken samt inom ramen för uppdraget att inrätta en vägledande funktion för datahantering, att agera expertmyndighet vad gäller bland annat datahantering och klassifikationer.

Förslag 13.4 Metodhubb för bättre datakvalitet, svarsfrekvenser och extrapolering

SCB avstyrker förslaget om att SCB får i uppdrag att samordna en metodhubb tillsammans med exempelvis Folkhälsomyndigheten, Brå, CAN och forskningsmiljöer inom akademien.

De utmaningar kopplade till urvalsundersökningar som utredningen pekar på är generellt relevanta, oberoende av ämnesområde. SCB instämmer med utredningen om vikten av fortsatt metodutveckling för urvalsundersökningar, men inte begränsat till folkhälsområdet.

SCB bedömer att behovet av data från urvalsundersökningar som komplement till registerdata som fortsatt stort under en överskådlig framtid.

Urvalsundersökningar är resurskrävande då utmaningar med att samla in uppgifterna är stora. Det riskerar att påverka förutsättningar att genomföra undersökningar i den omfattning och med den frekvens som är önskvärd. Det är därmed viktigt med fortsatt metodutveckling inom området samt att de aktörer som producerar statistik baserad på urvalsundersökningar har resurser och förutsättningar för både dyrare insamling och utveckling inom området.

SCB ser, liksom utredningen, ett behov av att stärka samverkan och kunskapsutbytet mellan relevanta aktörer som genomför urvalsundersökningar, men anser att det bäst sker inom redan existerande strukturer och då inte enbart gällande folkhälsområdet utan urvalsundersökningar generellt.

I Produktivitetstudningens slutbetänkande "Fler möjligheter till ökat välbefinnande, SOU 2025:96" föreslås att forskning bör ingå i SCB:s verksamhet i syfte att identifiera utvecklingspotential och öka användarvänligheten. I remissvaret tillstyrker SCB förslaget och föreslår att SCB får ett uppdrag att utreda hur

forskning kan ingå i SCB:s roll och verksamhet¹ på bästa möjliga sätt. Ett sådant uppdrag skulle då kunna inkludera att komma med förslag på en metodhubb för urvalsundersökningar.

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande generaldirektör Magnus Sjöström i närvaro av enhetschef Mikael Schöllin samt sektionschef Maj Eriksson Gothe, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Magnus Sjöström

Maj Eriksson Gothe

¹ SCB Dnr 2025/855.